

Viešosios konsultacijos dėl BU-LRAIC sąnaudų apskaitos modelio rezultatai* viešam pastabų aptarimui

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
13	1	<p>1. Skaičiavimai turėtų būti atliekami kiekvienai rinkai atskirai, vadovaujantis 2007 m. gruodžio 17 d. Europos Komisijos rekomendacijomis.</p> <p>2. Skaičiavimai turėtų būti grindžiami faktiniais ir galimais įvykiais tose rinkose, ir pirmiausia tada, kai kalbama apie paklausos apimtį.</p> <p>3. „Išdegtos žemės“ būdą turi papildyti specialūs skaičiavimai,</p>	<p>1. Minima Europos Komisijos rekomendacija apibrėžia <i>ex-ante</i> reguliuojamų rinkų sąrašą, kurioje pateiktas skambučių užbaigimo judriojo telefono ryšio tinkle rinkos apibrėžimas nesiskiria nuo 2003 m. Europos Komisijos rekomendacijos (2003/311/EC). Būtent pastarosios rekomendacijos pagrindu ir buvo atlikti rinkos tyrimai bei nustatyti operatoriai, turinys didelę įtaką atitinkamoje rinkoje. Gairių dokumento 3.1. skyriuje nurodyta, jog bus modeliuojamas individualus Operatorius ir efektyviai konkurencinėje rinkoje veikiantis operatorius. Taigi į operatoriaus pateiktą pastabą jau iš dalies atsakyta. Efektyviai rinkoje veikiančio operatoriaus modeliavimas ir reguliuojamų paslaugų kainų nustatymas remiantis efektyviai rinkoje veikiančio operatoriaus patiriamomis sąnaudomis neprieštarauja taikomai praktikai. Net ir esantys skirtumai tarp skirtingų operatorių reguliuojamų paslaugų sąnaudų (kainų) ilgainiui turi išnykti ir taikoma kaina turi būti vienoda pas visus paslaugų teikėjus. Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta aukščiau, paslaugų sąnaudų modeliavimas šiame projekte atliekamas kuriant:</p> <ol style="list-style-type: none"> Bendrą modelį ir skirtingus jo scenarijus pagal faktinius kiekvieno operatoriaus duomenis. Scenarijų, skirtą nustatyti sąnaudas, kurias patirtų efektyviai konkurencinėje rinkoje veikiantis operatorius. <p>2. Konsultacijai pateiktame Gairių dokumente šis principas jau yra realizuotas – klausimynų pagalba numatoma surinkti faktinius ir prognozuojamus duomenis iš Operatorių ir modeliuoti skirtingus scenarijus.</p> <p>3. Tinklo elementų kiekiai bus apskaičiuojami modeliuojant efektyvų</p>

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
		<p>susiję su ypatingai sudėtingomis geografinėmis sąlygomis, kurias įvardintų operatoriai, ir pridėti tas papildomas išlaidas prie kainos, paskaičiuotos taikant „išdegintos žemės“ metodą.</p> <p>4. Apskaičiuojant skambučio užbaigimo kainas, turėtų būti atsižvelgta į pasirinkto mažmeninės rinkos segmento specifiką ir į radijo dažnių spektro paskirstymą.</p>	<p>operatorių, veikiančių konkurencingoje rinkoje. Modeliuojant atsižvelgiama į realijas, galinčias turėti įtakos modelio rezultatams, dėl to gauti modelio rezultatai neturėtų skirtis arba skirtis nežymiai nuo faktinių reikšmių.</p> <p>4. Konsultacijai pateiktame Gairių dokumente šis principas jau yra realizuotas. Į mažmeninės rinkos segmentų specifiką bus atsižvelgiama nustatant tinklo modeliavimo parametrų reikšmes. Radijo dažnių paskirstymo duomenys taip pat bus modeliuojami pagal faktinę operatorių situaciją.</p>
14	2	<p>1. Siūloma nustatyti dviejų padidėjimų apibrėžimus: „Balso telefonijos skambučių“ ir „Kito“ padidėjimo. Šie padidėjimai yra lengvai apibrėžiami bei suprantami, o „Balso telefonijos skambučių“ padidėjimas ir apima rinką, kurią reikia analizuoti. Padidėjimas „Kitas“ apima visas kitas ryšio srauto rūšis. Tokiu būdu yra lengva suprasti, kokios sąnaudos yra išvengiamos, jei išimamas vienas ar kitas padidėjimas. Neatlikti skaičiavimų, grindžiamų kitokiais padidėjimais.</p>	<p>1. Pasiūlymas nepriimtinas. Padengimas, paslaugų srautas ir vartotojų skaičius toliau Gairėse pristatomose modeliavimo algoritmuose yra naudojami kaip tinklo modeliavimo parametrai. Siūlomas modelis leidžia išskirti su šiais padidėjimais susijusias tinklo sąnaudas, pvz., sumodeliuoti didelę teritoriją padengiantį tinklą su nedideliu abonentų skaičiumi ar paslaugų srautu. Tokiu būdu šių padidėjimų pagalba galima įvertinti skirtingų dydžių ir paslaugų srauto profilių operatorių sąnaudas.</p>
14	3	<p>1. Norim atkreipti dėmesį, kad remiantis Elektroninių ryšių įstatymo 64 str. operatorius srauto duomenis gali tvarkyti tik 6 mėnesius. Dėl šios priežasties, jeigu reikės pateikti srauto duomenis tokiu pjūviu, kokiu jie nebuvo apibendrinti ir pateikti Ryšių reguliavimo tarnybai, operatorius galės tai padaryti tik už paskutinių 6 mėnesių laikotarpį. Tokiais atvejais siūlome remtis paskutinio laikotarpio operatorių turimais duomenimis</p>	<p>1. Modeliavimas remiasi tiek faktinėmis reikšmėmis, tiek yra orientuotas į ateitį (2006–2010), dėl to, bus siekiama gauti visus reikalingus duomenis.</p>

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
		<p>2. Kuo pagrįstas būtent šis laikotarpis? Nemaža dalis operatorių investicijų yra atlikta seniau (pastaba: ši pastaba buvo apie Gairėse numatytą modeliavimo laikotarpį – 2006-2010 m.).</p> <p>3. Paslaugų sąnaudų skaičiavimai turėtų būti atlikti 2006 – 2020 metų laikotarpiui.</p>	<p>2. BU-LRAIC modelyje efektyvaus tinklo sąnaudos skaičiuojamos remiantis prielaida, kad tinklas pradedamas statyti dabar, naudojantis šiandieninės situacijos galimybėmis. Orientuojamasi į laikotarpį, kuriuo bus remiamasi apskaičiuotomis sąnaudomis</p> <p>3. Pasiūlymas nepriimtinas. Toks ilgas periodas neturi praktinės naudos, atsižvelgiant į dinamišką judriojo telefono ryšio rinką.</p>
18	5	<p>1. Operatorius siūlo palyginamųjų koeficientų skaičiavimu naudoti tik ES šalių duomenis ir RRT turėtų įrodyti (paremti dokumentais), jog lyginamoji vertė yra reali.</p>	<p>1. Pasiūlymas nepriimtinas. Skaičiuojant palyginamuosius koeficientus bus atsižvelgta į viešus ES šalių, Australijos ir JAV telekomunikacijų bendrovių duomenis bei naudojamus LRAIC sąnaudų apskaitos modelius. Visi palyginamieji duomenys bus paremti dokumentais. Šių duomenų realumo atskirai nenumatoma įrodinėti, kadangi tiek realumo sąvokos supratimas, tiek galimi jo įvertinimo kriterijai gali būti apibrėžiami tik subjektyviai.</p>
18	5	<p>1. Operatorius siūlo, kad: (1) administravimo sistemų, tokių kaip finansų, personalo valdymo ir vidinės komunikacijos, faktines sąnaudas surinktų ir palygintų RRT; (2) vertinant bendrąsias personalo sąnaudas, būtų surinktos ir palygintos faktinės operatorių personalo sąnaudos ir personalo skaičius; (3) priedai bendrosioms sąnaudoms padengti būtų grindžiami šiais palyginimais.</p>	<p>1. Konsultacijai pateiktame Gairių dokumente šis principas jau yra realizuotas. Sąnaudų rūšys, kurių duomenys bus renkami ir palyginami, pateiktos <i>8.2 Priedų bendrosioms sąnaudoms padengti priskyrimas</i>. Sąnaudos bus lyginamos ne tik tarp Lietuvoje veikiančių operatorių, bet bus palyginamos ir su kitų šalių operatorių sąnaudomis. Pažymėtina, kad duomenys apie darbuotojų skaičių dažnai yra nepalyginami dėl veiklos procesų nuomos (angl. Outsourcing) panaudojimo.</p>

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
20	6	<p>1. Skaičiavimai turėtų būti atliekami taip:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kiekvienam operatoriui taikomas individualus modelis (iš viso 3 modeliai), panaudojant faktinę užimamos mažmeninės rinkos dalį (faktinė paklausa), faktinį padengimą į ir faktinį srauto profilį. Taikomas bendrojo modelio scenarijus, kai rinkoje yra efektyviai veikiantis operatorius (iš viso 3 modeliai), kur paklausa (minutėmis, vienetais ir Mbit/s) yra faktiškoji toje skambučio užbaigimo rinkoje veikiančio operatoriaus paklausa, padengimas yra faktinis toje skambučio užbaigimo rinkoje veikiančio operatoriaus padengimas, srauto profilis yra faktinis to operatoriaus, kuris veikia toje skambučių užbaigimo rinkoje, profilis; tuo tarpu tinklo kainos yra grindžiamos vidutinėmis operatorių kainomis. Atliekant skaičiavimus pagal antrojo submodelio modelį, turėtų būti vadovaujama anksčiau 1 ir 2 punktuose nurodyta metodika. <p>Jei RRT nuspręstų nesivadovauti patarimu, bendrojo modelio scenarijus turėtų būti grindžiamas šiais parametrais:</p> <ol style="list-style-type: none"> 33 % dydžio mažmeninės rinkos dalis; Srauto profilis yra kintamas dydis, pasirenkamas pagal operatorių, kurio efektyvumas yra modeliuojamas; Teritorijos padengimas yra kintamas dydis, pasirenkamas pagal operatorių, kurio efektyvumas yra modeliuojamas; Tinklo įrangos kainos yra vidutinės visiems operatoriams. 	<p>1.</p> <ol style="list-style-type: none"> Pasiūlymai nepriimtini. Žiūrėti pirmo klausimo pirmo komentaro atsakymą. Konsultacijai pateiktame Gairių dokumente šis principas jau yra realizuotas. Pasiūlymas nepriimtinas. Bus modeliuojamas vienas efektyviai veikiančio operatoriaus scenarijus, dėl to turi būti naudojamas vienas srauto profilio parametras. Pasiūlymas nepriimtinas. Bus modeliuojamas vienas efektyviai veikiančio operatoriaus scenarijus, dėl to turi būti naudojamas vienas teritorijos padengimo parametras. Pasiūlymas neatmetamas. Pateiktas pasiūlymas neprieštarauja efektyvaus modeliavimo principams. Tinklo įrangos kainos bus nustatomos remiantis ekonomiškumo prasme efektyviausiomis faktinėmis Operatorių kainomis bei atsižvelgiant į realiai operatoriaus galimą nupirkti tinklo įrangos rinkinį.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
20	6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dviejų atskirų modelių atveju, kada antrinis modelis 2 yra naudojamas tik paskaičiuoti tinklų sujungimo taško suteikimui ar talpos tinklų sujungimo taške suteikimui, operatorius norėtų pasiūlyti taikyti ribas, nes Excel modeliai gali būti sudėtingi ir gali būti sunku juos naudoti. 2. Operatorius siūlo, kad srauto profilis būtų išimtas iš bendrojo operatoriaus modelio, kadangi tai yra išorinis parametras. 3. Operatorius siūlo sąnaudas skaičiuoti pagal realias efektyvaus operatoriaus sąnaudas. 4. Operatoriui nėra aiški efektyvumo sąvoka. Gairėse akcentuojami mažiausi kaštai arba pigiausias tinklas. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pasiūlymas nepriimtinas. Modelis nebus sudėtingas – analogiškas sąnaudų apskaitos modelis buvo naudojamas ir fiksuotos telefonijos rinkos atveju. 2. Pasiūlymas nepriimtinas. Bus modeliuojamas vienas efektyviai veikiančio operatoriaus scenarijus, dėl to turi būti naudojamas vienas srauto profilio parametras. 3. Pasiūlymas nepriimtinas. Siūlomas realias sąnaudas yra suprantamos kaip operatoriaus istorines investicijas. LRAIC modelyje efektyvaus tinklo sąnaudas skaičiuojamos remiantis prielaida, kad tinklas pradamas statyti dabar, naudojantis šiandieninės situacijos galimybėmis. 4. „Efektyvus“, nereiškia mažiausia kaina, nes nelogiška būtų manyti, jog net hipotetinis efektyvus operatorius sugebėtų gauti mažiausią visų tinklo elementų kainą ir patirti mažiausias kitų veiklų sąnaudas.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
25	-	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nėra nurodyta kaip bus vertinamos OSS sistemos (tinklo stebėjimo, valdymo, planavimo). 2. 4 lentelėje neįvertinta numerio perkėlimo paslaugos platforma 3. 4 lentelėje neįvertintos kitos VAS sistemos 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Su OSS sistema susijusios sąnaudos yra įtraukiamos kaip priedai bendrosioms sąnaudoms padengti. 2. Pastaba priimtina. Numerio perkėlimo paslaugos platforma bus įtraukta modeliuojant sąnaudas. 3. VAS sistemos nėra įvertinamos, nes Gairėse pateiktų modeliuojamų paslaugų (5.1 Paslaugų sąrašas) teikimui šių sistemų nereikia.
32	7	<ol style="list-style-type: none"> 1. Siūloma, kad į paklausos apibrėžimą būtų įtraukti nesėkmingi ryšio skambučiai įvairiuose geografiniuose rajonuose. 2. Operatorius mano, kad turėtų būti paaiškinta kas yra vidurkis ir kas yra pikas, turint omenyje, kai vidutiniai srautai perskaičiuojami į piką. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsultacijai pateiktame Gairių dokumente šis principas jau yra realizuotas. Operatoriai tam turi pateikti: svertinę vidutinę nesėkmingų skambučių dalį; tinklo (o ne apmokestinto) srauto paskirstymą pagal geografinius regionus. 2. Vidutinė tinklo paslaugų paklausa Gairėse apibrėžiama kaip konkretaus operatoriaus metiniai paslaugų srautai. Vidutinė skambučio trukmė apskaičiuojama kaip metinės visų tinkle inicijuotų skambučių trukmės ir skambučių kiekio santykis. Piko laiko paslaugų srautas apskaičiuojamas vidutinę paslaugų paklausą dauginant iš paklausos piko metu santykio su vidutine paklausa per tam tikrą laikotarpį (valandą).

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
34	-	<p>1. Paklausos įvertinimo maršrutizavimo ir kt. faktoriais skaičiavimas turėtų būti atliekamas taip:</p> <ol style="list-style-type: none"> Apskaičiuojamas sėkmingų skambučių kiekis. Gautas skaičius koreguojamas nesėkmingų skambučių skaičiumi. Gautas rezultatas kiekvienam paslaugų srauto atvejui padauginamas iš maršrutizavimo koeficiento. <p>2. Operatorius siūlo, kad skambučių kiekis, įskaitant visus skambučius, būtų surenkamas iš operatorių.</p>	<p>1. Gairėse aprašomų srauto perskaičiavimo veiksmų eiliškumas skaičiavimo rezultatams įtakos neturi.</p> <p>2. Siūlymas priimtinas. Atitinkamai bus papildytas klausimynas ir modeliuojant bus atsižvelgta į Operatorių pateiktą ir Gairių prielaidų palyginimą.</p>
34	8	<p>1. Siūloma, kad į UMTS paklausą būtų įtraukti balso skambučiai ir kad ši paklausa būtų apibrėžta kaip paklausa, įskaitant nesėkmingus skambučius įvairiuose geografiniuose rajonuose</p>	<p>1. Pasiūlymas nepriimtinas. Balso skambučių srauto dalis UMTS tinkle yra nereikšmingai maža lyginant su visu balso skambučių srautu, todėl balso skambučių srautas galėtų būti aptarnaujamas tik GSM tinkle. Be to, atsižvelgiant į esamą judriojo telefono ryšio tinklų išvystymo lygį, nei vienas abonentas nesijungtų prie UMTS tinklo tik dėl to, kad galėtų naudotis balso skambučių paslaugomis.</p>
35	9	<p>1. Kur naudojamas kintamasis N_{CA}?</p>	<p>1. Kintamasis N_{CA} naudojamas 90 formulėje (skaičiuojant transakcijų kiekį per sekundę piko laiku).</p>
35	10	<p>1. Operatorius siūlo, kad srauto įvertinimas maršrutizavimo koeficientais būtų daromas tik po to, kai bus atliktas paslaugų srauto koregavimas nesėkmingų skambučių skaičiumi.</p>	<p>1. Pasiūlymas nepriimtinas. Gairėse aprašomų srauto perskaičiavimo veiksmų eiliškumas skaičiavimo rezultatams įtakos neturi.</p>

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
37	11	<ol style="list-style-type: none"> Siūloma: įeinančio paslaugų srauto maršrutizavimo koeficientai skaičiuojami naudojant dvi MSC ir MSC →MSC jungtis. Šiuo būdu maršrutizuoto paslaugų srauto dalis turėtų būti pagrįsta faktiniais paslaugų srauto matavimais arba apskaičiuojama, kad ji turėtų sudaryti iki 40% visų paslaugų srauto atvejų Operatorius siūlo, kad 5 lentelės struktūra turėtų būti tokia pati, kaip ir 17 lentelės (eilučių ir stulpelių pavadinimai tie patys, maršrutizavimo koeficientai tie patys). Operatorius mano, kad neteisingai skaičiuojami įvairios paskirties mobiliųjų duomenų maršrutizavimo koeficientai, nes realiame tinkle paketinių duomenų srautai jau BSC/PCU ar RNC yra atskiriami iš bendro srauto ir nukreipiami į paketinių duomenų šerdinį tinklą (SGSN/GGSN). 	<ol style="list-style-type: none"> Pasiūlymas iš dalies priimtinas. Dviejų MSC įeinančio paslaugų srauto maršrutizavimui yra per daug, nes tai reikštų, kad visada srauto perdavimui reiktų antro MSC. Dėl to modelyje bus naudojamas 1,5 MSC koeficientas įeinantiems ir išeinantiems skambučiams. Pasiūlymas nepriimtinas. 5 ir 17 lentelių stulpeliuose pateikiami tinklo komponentai ir tinklo elementai yra skirtingi (tinklo elementai yra skirstomi į tinklo komponentus). Todėl suvienodinti šių matricų formos negalima. Gairėse bus aiškiau aprašytas šių lentelių tarpusavio ryšys. Komentaras priimtinas. 5 lentelės stulpelis „BSC-MSC/MGW“ bus atnaujintas į „BSC-MSC/MGW/SGSN“
38	12	<ol style="list-style-type: none"> 4 formulė (ją reikia pataisyti) turėtų atskirti vieną nuo kito du atvejus, kur nesėkmingi skambučiai, priklausantys nuo užimtos linijos ir nesėkmingi skambučiai, priklausantys nuo to, kad gavėjas neatsako į skambutį. Be kita ko, yra ir trečia galimybė - skambutis po tam tikro laiko yra peradresuojamas į balso pašto įrenginį. αCD turi būti sekundės, o TB+U turi būti apskaičiuota Tw padauginant iš (1+fA). 	<ol style="list-style-type: none"> Konsultacijai pateiktame Gairių dokumente šis principas jau yra realizuotas. Modeliuojant įvertinama nesėkmingų skambučių sudarymo trukmė, nesėkmingų skambučių dalis lyginant su sėkmingais skambučiais. Šie koeficientai įvertina operatoriaus minimus skirtingų rūšių nesėkmingų skambučius. Pasiūlymai priimtini. Formulės bus atitinkamai atnaujintos.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
39	13	1. 6 lentelė yra nebūtina, kadangi skaičiavimų rezultatus būtų galima gauti tiesiogiai iš operatorių.	1. Pasiūlymas nepriimtinas. Kintamieji pateikiami kaip modelio įvesties parametrai. Gairėse yra paaiškinama kiekvieno kintamojo prasmė bei nurodomas jų naudojamas formulėse. Pateiktos reikšmės yra modelio prielaidos. Jei nurodytos reikšmės nesutampa su esama operatoriaus praktika, prašome operatorių jau dabar pateikti savo siūlymus ir argumentaciją.
40	14	1. Operatoriai keliose vietose siūlo, kad perskaičiavimų į minutes ir skaičiavimų erlangais būtų atsisakyta, o visos paslaugos būtų perskaičiuotos į Mb/s.	1. Pasiūlymas nepriimtinas. Metodiškai nėra svarbu į kuriuos matavimo vienetus perskaičiuoti. Svarbu, kad būtų naudojamas vieningas matavimo vienetas. GSM tinkle didžiausią srauto dalį sudaro balso skambučiai, dėl to paslaugos perskaičiuojamos į minutes.
41	15	1. Siūloma tokia formulė: $T_C = T_{B+U} + \sum (T_{(B+U)_i} * f_i)$	1. Pasiūlymas nepriimtinas. Formulė Nr. 6 parodo atskiro srauto (Vaizdo skambučiai, SMS, MMS, paketiniai duomenys) perskaičiavimą į ekvivalentų srautą, išreikštą minutėmis, o ne bendrą paslaugų srauto sumą. T _{b+u} yra tam tikros paslaugos srautas, o ne bendras visų paslaugų suminis srautas. Kintamųjų vardai ir jų aprašymai bus patikslinti.
43	18	1. Mūsų nuomone neteisinga pati SMS srauto formulė – skaitiklyje baitai verčiami į bitus ir vėliau į bitus per sekundę, tuo tarpu vardiklyje išreikšta kbps, tokiu būdu gaunama neteisingas santykis tarp skaitiklio ir vardiklio. 2. Manome, kad SMS perskaičiavimo į ekvivalentines minutes koeficientas turėtų būti apskaičiuojamas įvertinant ne tik SDCCH kanalo duomenų perdavimo spartą, bet ir SDCCH kanalo spartos santykį su „oro“ GSM laikinio kanalo sparta, nes standartiniame GSM laikiniame radijo kanale telpa nuo 4-ių iki 8-ių SDCCH kanalų	1. Pastaba priimtina. Formulė bus pataisyta. 2. Pasiūlymas nepriimtinas. Atsižvelgiant į 7+8 kanalų struktūrą srauto kanalams, jau yra priskiriamas 1 kanalas GSM signalizavimui, o kiti likusieji priskiriami srauto perdavimui.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
44	-	1. Taip pat prašome paaiškinti, kas yra 9 formulės vardiklyje nurodytas kintamasis „baitai“.	1. „Baitai“ – tai kintamasis, kuris yra lygus 1 baitui. Jis pridedamas tam, kad išprastintų skaitiklyje esantį matavimo vienetą – baitą.
45	20	<p>1. Siūlytume imti maksimalų leidžiamą SMS ilgį – 160 baitų, kaip apibrėžta GSM standartuose, tokiu atveju bus įvertinta maksimali galima SMS kaina.</p> <p>2. Siūlytume MMS ilgį imti 100 kbps.</p> <p>3. Operatorius siūlo, kad vidutiniai SMS ir MMS dydžiai būtų renkamų duomenų dalimi. SDCCH kanalo perdavimo sparta yra teisinga tik tuomet, jei naudojama konfigūracija ir 8 lentelėje parodyta konfigūracija yra grindžiamos SDCCH/6 pagrindu (sparta tarp 184 bits ir 240ms).</p>	<p>1. Pasiūlymas nepriimtinas. Pasiūlymas reiškia, kad vartotojas visada siunčia maksimalaus ilgio SMS, kas yra neteisinga. Jei nurodyta vidutinė SMS ilgio reikšmė nesutampa su esama operatoriaus praktika, prašome operatorių jau dabar pateikti vidutinę SMS ilgio reikšmę ir argumentaciją.</p> <p>2. Pasiūlymas nepriimtinas. MMS dydžio matavimo vienetas yra baitas, o ne bit/s (sparta). Jei nurodyta reikšmė nesutampa su esama operatoriaus praktika, prašome operatorių jau dabar pateikti savo siūlymus ir argumentaciją.</p> <p>3. Pateiktos reikšmės yra modelio prielaidos. Jei nurodytos reikšmės nesutampa su esama operatoriaus praktika, prašome operatorių jau dabar pateikti savo siūlymus ir argumentaciją.</p>
47	-	1. Siūloma UMTS tinklo vertinimą atidėti iki bus poreikis įvertinti duomenų perdavimo savikainas, kaštus.	1. Pasiūlymas nepriimtinas, nes UMTS tinklo vertinimas patenka į modeliavimo apimtį.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
47	22	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kas yra kintamasis P_{GW} ir kodėl jis išskiriamas? Ar teisingai traktuojame, kad šis kintamasis yra santykis tarp WAP srauto, perduoto GSM tinklu, ir bendro WAP srauto, perduoto GSM ir UMTS tinklais? 2. Operatorius siūlo radijo dalyje atskirai WAP srauto neišskirti. 3. Operatorius siūlo vertinti kokia duomenų perdavimo srauto dalis tenka EDGE WAP. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Traktuojama neteisingai. PGW yra GPRS WAP srauto dalis GSM tinkle, t.y. $PGW + PGD+ PE = 100\%$ GSM duomenų srauto. Šis koeficientas išskiriamas tam, kad būtų įvertintas tinklo komponentui WAP tenkantis srautas. Šis koeficientas naudojamas apskaičiuojant kintamąjį <i>Kiekis</i> - Metinis srautas, kuris atitenka konkrečiam Tinklo Komponentui – WAP. Gairių 155 psl. (119 formulė) 2. Pasiūlymas priimtinas. 3. Pasiūlymas priimtinas. EDGE WAP srauto dalis bus įvertinta skaičiavimuose 119 formulėje ir šiuo kintamuoju atitinkamai papildytas klausimynas.
49	24	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pateikta formulė yra neteisinga, kadangi HSDPA technologijos sparta, kuri yra Mbit/s, perskaičiuojama į kbit/s taikant koeficientą 1024, o spartos pakeitimui naudojamas daugiklis 1000, o ne 1024, kuris gali būti naudojamas tik kaupimui. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pasiūlymas priimtinas.
49	25	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realybėje UMTS R99 atitinka 320-330 kbps duomenų perdavimo spartą, o HSDPA – iki 5,5 Mbps, antra vertus jis labai priklauso nuo bazinės stoties konfigūracijos ir resursų paskirstymo, duomenų spartos, gali kisti ženkliai nuo minėtų parametrų. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pasiūlymas priimtinas. UMTS technologijos duomenų perdavimo sparta (pumts) = 325 kbps. HSDPA technologijos duomenų perdavimo sparta (pHSDPA) = 5,5 Mbps.
49	25	<ol style="list-style-type: none"> 1. Siūloma nustatyti, kad: UMTS technologijos duomenų perdavimo sparta 160 kbit/s; HSDPA technologijos duomenų perdavimo sparta 400 kbit/s. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pasiūlymas nepriimtinas, atsižvelgiant į bendras modeliavimo prielaidas ir kitų operatorių pateiktus siūlymus. Priimtinos reikšmės pateiktos aukščiau.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
50	26	1. Nurodyta formulė (15) negali būti taikoma net paslaugoms, matuojamoms balso skambučio minutėmis.	1. Į komentarą negalima atsižvelgti, nes nėra aiškiai suformuluotas.
51	27	1. Nėra aiškiai pateiktos 16-17 formulės. Prašome pateikti metodiką, kaip vertinama ir kaip nustatyti konkretūs kintamieji f_{DA} ; r_{BA} ; r_W .	1. Kintamieji pateikiami kaip modelio įvesties parametrai. Gairėse yra paaiškinama kiekvieno kintamojo prasmė bei nurodomas jų naudojimas formulėse. Pateiktos reikšmės yra modelio prielaidos. Jei nurodytos reikšmės nesutampa su esama operatoriaus praktika, prašome operatorių jau dabar pateikti savo siūlymus ir argumentaciją.
52	28	1. Siūlomas srauto piko laiku su vidutiniu srautu santykis (r_{BA}) yra lygu 4,1.	1. Pasiūlymas nepriimtinas. Manoma, kad į šį koeficientą operatorius įtraukia ir nehomogeniškumo parametras, kuris lygus 1,5. Jei minima prielaida yra teisinga, reiktų 4,1 padalinti iš 1,5 (BTS hierarchinio lygio nehomogeniškumas), gautume 2,7. Tokia r_{BA} reikšmė būtų priimtina.
54	31	1. f_{YH} 17 formulėje nėra apibrėžtas, ji apibrėžia f_{DA} – vidutinės reikšmės atėmimo koeficientą, kuris formulėje nenaudojamas. Siūloma vadovautis 19 formule. 2. Prašoma patikslinti ar BHE bus skaičiuojama atskirai GPRS, EDGE, UMTS R99 ir UMTS HSDPA, ar vidutinis BHEGSM ir vidutinis BHEUMTS?	1. Pasiūlymas priimtinas. 2. Gairėse skaičiuojami BHE atskirai GSM ir UMTS tinklams. BHEGSM apima visų GSM paslaugų paklausą (įskaitant duomenų perdavimą), BHEUMTS apima visų UMTS paslaugų paklausą.
55	32.	1. Operatorius siūlo pataisyti 22 ir 23 formules.	1. Pasiūlymas priimtinas.
-	-	1. Operatorius pateikia komentarą, kad tie patys kintamieji naudojami skirtingose formulėse. Pvz.: TBH – vienur srautas piko laiku minutės (16 formulė), kitur – metinis srautas piko laiku minutės (18 formulė), 22-oje ir 23-oje formulėse TBH jau srautas piko laiku megabaitais.	1. Į pasiūlymą bus atsižvelgta. Kintamųjų aprašymai ir matavimo vienetai bus patikslinti.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
59	34	<p>1. Reikalingas patikslinimas, kas tai yra Ct, OA, HA, fu, rSDG.</p>	<p>1. Patikslinimai:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Ct – absoliutinis įvertis. Maksimalus techninis tinklo elemento pajėgumas/talpa, įskaitant pilną įrengimo komplektaciją (maksimali pagrindinės dalies ir papildinio talpa). b. OA – procentinis įvertis, parodantis koku lygiu gali būti panaudojami tinklo įrangos maksimalūs techniniai pajėgumai. c. HA – procentinis įvertis. Įvertina koku lygiu tinklo įranga bus panaudojama, atsižvelgiant į jos planavimo periodą ir ateityje numatomą paslaugų paklausos dydį. d. fu – išsamus aprašymas pateikiamas Gairėse. e. rSDG – kintamasis, kuris įvertina įrangos planavimo periodą ir ateityje numatomą paslaugų paklausos dydį. Judriojo ryšio tinkle įrengimai parengiami naudojimui, atsižvelgiant į prognozuojamą paslaugų paklausą, taip pat tai priklauso nuo įrangos moduliarumo.
64	40	<p>1. Bendri komentarai dėl geografinių sričių apibrėžimų.</p> <p>2. Siūlome įtraukti sąlygą, kad skirstant Lietuvos teritoriją į geografines sritis, būtų remiamasi Lietuvos Respublikos duomenų bazės skaitmeniniu žemėlapiu bei signalo stiprumo prognozavimo modeliu, kuris atsižvelgtų į teritorijos topografinę situaciją ir reljefą.</p>	<p>1. Geografinių sričių apibrėžimai bus patikslinti.</p> <p>2. Pasiūlymas nepriimtinas. Atlikus modeliavimą siūlomą detalumu, gauti rezultatai reikšmingai nepasikeistų.</p>

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
65	41	<ol style="list-style-type: none"> 30 – 31 formulėse naudojamas kintamasis A_c, kurio paaiškinimas – „Tam tikro geografinės srities plotas UMTS tinkle, km^2“, kai tuo tarpu kalbame apie GSM tinklą. Kaip bus įvertinta (jei įvertinta iš viso) skirtingos operatorių strategijos kokybės/aprėpties atžvilgiu? 	<ol style="list-style-type: none"> Pastaba priimtina. A_c apibrėžimas turi būti toks - Tam tikros geografinės srities plotas GSM tinkle, km^2. Į tai bus atsižvelgta modeliuojant individualius scenarijus kiekvienam Operatoriui, palyginant faktinę situaciją su modelio rezultatais.
65	42	<ol style="list-style-type: none"> „BTS“ stoties miesto srities spindulys 1,2 km yra per didelis, rekomenduojamas dydis 0,8 – 1,0 km. Prašome pateikti atitinkamų teritorijos plotus, planuojamus naudoti LRAIC modelyje nustatant bazinių stočių skaičių. Prašome paaiškinti, kaip bus traktuojami parkai, želdynai, miškai, patenkantys į miestų ribas. 	<ol style="list-style-type: none"> Rekomendacija priimtina. BTS stoties miesto srities spindulys koreguojamas į 0,9 km. Atitinkamų teritorijų plotai bus renkami iš Operatorių klausimyno pagalba. Parkai, želdynai, miškai, patenkantys į miestų ribas bus traktuojami kaip priemiesčio arba kaimo geografinė sritis. Klausimynuose prašoma pateikti bendras geografinių sričių proporcijas. Jei į miesto ribą patenka priemiesčio srities pobūdžio teritorijos dalis, tai ji turėtų būti įtraukta į priemiesčio srities proporciją.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
67	43	<ol style="list-style-type: none"> Siūloma į formules įtraukti UMTS srauto paklausą. Šis siūlymas taip pat taikomas klausimams nuo 43 iki 51. Operatorius prašo paaiškinti f_{su} – pakartotinio panaudojimo koeficiento viengubos dažnių juostos sektoriuje dydį ir f_{du} – pakartotinio panaudojimo koeficiento dvigubos dažnių juostos sektoriuje dydį. Operatorius prašo paaiškinti kintamuosius N_{900} ir N_{1800}. 	<ol style="list-style-type: none"> Pasiūlymas nepriimtinas. 7.2 Bazinė stotis skyriuje skaičiuojamas bazinių stočių skaičius. Bazinė stotis yra GSM tinklo dalis. Kintamieji pateikiami kaip modelio įvesties parametrai. Gairėse yra paaiškinama kiekvieno kintamojo prasmė bei nurodomas jų naudojimas formulėse. Konkrečios kintamųjų reikšmės bus klausama operatorių duomenų rinkimo metu. Paaiškinimai: <ol style="list-style-type: none"> N_{900} – 900 MHz suminis spektro juostų plotis, MHz N_{1800} – 1800 MHz suminis spektro juostų plotis, MHz
69	46	<ol style="list-style-type: none"> Kodėl vienu atveju TRX talpumas prilyginamas 7 kanalams, o kitu atveju 8 kanalams. Realiai vidutinis TRX skaičius atskirame bazinės stoties sektoriuje siekia 3 TRX (mieste ir daugiau), tokiu atveju kontrolės kanalams sektoriuje skiriami 2-3 GSM laikiniai radijo kanalai. 	<ol style="list-style-type: none"> Komentaras priimtinas. Aprašymai/skaičiavimai, susiję su kanalų skaičiumi siųstuve/imtuve (TRX) bus patikslinti. TRX skaičius modelyje yra modeliuojamas dydis. BU-LRAIC modelyje daroma prielaida, kad pirmasis TRX talpina 7 paslaugų srauto kanalus, o kiekvienas papildomas TRX talpina 8 paslaugų srauto kanalus.
71	49	<ol style="list-style-type: none"> Sutinkame su 35 formule, įvertinant, kad paslaugų srauto kanalais perduodama (aptarnaujama) ir paketinių duomenų apkrovos. 	<ol style="list-style-type: none"> Komentaras priimtinas. 35 formulėje įvertinamos ir paketinių duomenų apkrovos.
74	52	<ol style="list-style-type: none"> Operatorius siūlo, kad į srautą piko valandomis būtų įtraukiamas ir neapmokestintas srautas, kadangi kiekvienas skambutis, nepriklausomai nuo to, sėkmingas ar ne, yra įtraukiamas vertinant ir planuojant tinklo paklausos pajėgumus. 	<ol style="list-style-type: none"> Konsultacijai pateiktame Gairių dokumente šis principas jau yra realizuotas.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
76	54	1. Mikro ir piko stotys turi ir po 2 TRX, tuo tarpu metodikoje skaičiuojant TRX kiekį laikoma, kad minėtose stotyse yra po 1 siųstuva/imtuvą.	1. Komentaras priimtinas, skaičius bus pataisytas į 2 TRX mikro ir piko stotims.
77	-	1. Kaip metodikoje įvertinama UMTS R99 technologijos „soft handover“ galimybė, kai iki 20-30% sujungimų yra aptarnaujami kelių stočių ar sektorių vienu metu, atitinkamai mažėja ir UMTS radijo stočių tinklo utilizacija.	1. „Soft handover“ galimybė įvertinama, nustatant optimalius NodeB stoties aprėpties ir srauto parametrus.
78	56	1. Mūsų nuomone aprėptis (viduje pastatų, su 50% vietos tikimybe) mieste turėtų būti apie 0,25 km.	1. Pasiūlymas nepriimtinas. Operatorius nepateikė pilnos informacijos, reikalingos panaudoti siūlomo parametro reikšmę – lieka neaiški aprėpties parametro ne pastatų viduje reikšmė bei principai, kuriais remiantis apskaičiuota 50% pastatų dalis. Operatorius turėtų pateikti detalesnę ir išsamesnę šio aprėpties parametro argumentaciją.
79	59	1. Norėtumėme, kad patikslintume kas yra parametras LU, kaip jis apskaičiuojamas ir kodėl jis šiame modelyje yra 120%?	1. Komentaras priimtinas. Neteisingai pavartotas terminas. Taisytina į ląstelės panaudojimo rezervą piko laiku. Šis dydis lygus 120%. Tuo tarpu ląstelės panaudojimas lygus $1/1,20 = 83\%$.
81	60	1. 50-oje formulėje skaičiuojant NodeB sektorių kiekį naudojamas kintamasis C_{minSe} , kuris nusako sektoriaus perdavimo spartą (talpą) piko laiku. Ar šis kintamasis yra aprašytas 78 puslapyje?	1. Taip. Šis kintamasis aprašomas Gairių dokumente prieš 56 klausimą.
83	62	1. Esant teorinei galimybei, kai stočių dėl talpos reikia daugiau nei dėl aprėpties Adj bus neigiamas, o tai reiškia, kad stočių kiekis netenkina būtinos talpos poreikių. Siūlome stočių kiekį skaičiuoti taip kaip GSM atveju.	1. Pasiūlymas nepriimtinas. Node B kiekis, atitinkantis nagrinėjamo tinklo aprėpties reikalavimus ir kiekis, reikalingas aptarnauti reikalaujamą paslaugų srautą tinkle yra priklausantys vienas nuo kito dydžiai. Šie dydžiai turi būti vienas su kitu suderinti. Negali būti taikomas toks pats metodas kaip GSM atveju. Jei dydžiai yra suderinti tinklo srauto (šią informaciją pateiks operatoriai) atžvilgiu korekcijos koeficientas turi būti lygus nuliui.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
85	64	1. „Bazinės stoties valdiklius“. Nepateikta konkreti metodika, kai tuo tarpu kiekvienam kitam tinklo elementui ji pateikta	1. Bendras Bazinės stoties valdiklio pagrindinių dalių ir plėtinių kiekis apskaičiuojamas, remiantis skaičiavimo algoritmu pateiktu skyriuje 7.1. <i>Pagrindinės elementų dalys ir jų plėtiniai</i> , kai paklausos kintamasis TRX kiekis.
86	65	1. Operatorius siūlo minėtas formules ir nuorodas peržiūrėti bei pataisyti ir pateikti galutiniam suderinimui. 2. Kaip apskaičiuojamas TH_{GSM} , naudojamas 56-oje formulėje	1. Visi pastebėjimai, susiję su 65 formule yra priimtini. 65 formulė bus pataisyta ir nuorodas peržiūrėtos. 2. TH_{GSM} , apskaičiuojamas remiantis 94 formule.
88	67	1. Nuoroda į 79 formulę, apskaičiuojančią UMTS pralaidumą, yra neteisinga. Siūloma nuorodas peržiūrėti ir pataisyti ir pateikti galutiniam suderinimui.	1. Pasiūlymas priimtinas. Teisinga nuoroda turi būti į formulę Nr. 92.
90	69	1. Siūloma, kad mažiausias MSC skaičius būtų 1. 2. 62-oje formulėje skaičiuojamas bendras reikalingas lizdų kiekis, t.t. nukreiptų į BSC pusę (pBSC). Duota nuoroda į 56-ą formulę, kurioje apskaičiuojama CL, kuris, kaip jau minėta anksčiau, reikalauja papildomo patikslinimo.	1. Pasiūlymas nepriimtinas dėl dviejų priežasčių: <ul style="list-style-type: none"> • 2 MSC imami saugumo tikslais (jei vienas MSC sustotų funkcionavęs); • Tai prieštarauja su 37 klausime to paties operatoriaus išreikštu pasiūlymu dėl 2 MSC. Dėl to, MSC skaičius paliekamas 2. 2. Komentarai priimtini. Žiūrėti į 65 klausimo pirmo komentaro atsakymą

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
95	76	1. 65 ir 77 formulėse skaičiuojant 2Mbps srautus vieną kartą dalinama iš 30, kitą – iš 31. Ar ne klaida?	1. Komentaras priimtinas. Bus dalijama iš 31.
96	77	1. Siūloma, kad į visą MSC-MSC paslaugų srautą turėtų įeiti dalis įeinančio srauto ir nustatyti, kad ši dalis yra 40%. 2. Operatorius siūlo, kad MMS srautas irgi būtų įtrauktas į skaičiavimus.	1. Pasiūlymas iš dalies priimtinas. Tuo atveju jei MSC-MSC įeinančių ir išeinančių skambučių maršrutizavimo koeficientas yra 1,5 (atsižvelgiant į 11 klausimo atsakymą), tai įeinančio ir išeinančio srauto dalis yra 50%. 2. Pasiūlymas priimtinas. MMS srautas bus įtrauktas į MGW skaičiavimus, formulėse 78, 80 ir 82.
97	78	1. Komutacinė talpa priklauso ne nuo abonentų skaičiaus, o nuo lygiagrečių skambučių skaičiaus ir procesoriaus talpos poreikio (skambučių skaičius ir signalizacijos reikalavimai). Siūloma keisti formulę.	1. Pasiūlymas nepriimtinas. Manoma, kad operatorius Gairėse apibrėžtą tinklo elementą VLR šiame komentare įvardija kaip komutacinę talpą. VLR (komutacinės talpos) modeliavimas priklauso nuo abonentų skaičiaus, o lygiagrečių skambučių skaičiaus ir procesoriaus talpos įtaka įtraukiama modeliuojant MSC elemento CPU dalį.
99	81	1. Magistralinių lizdų skaičius per vieną SS7 jungtį gali būti kitoks priklausomai nuo tiekėjo. Siūloma, kad šis koeficientas būtų kintamas ir nenaudojamas kaip prielaida skaičiavimuose.	1. Pasiūlymas nepriimtinas. Pateikta reikšmė yra modelio prielaida. Jei nurodyta reikšmė nesutampa su esama operatoriaus praktika, prašome operatorių jau dabar pateikti konkrečias reikšmes ir argumentaciją.
102	85	1. Didžiausio MSS veikimo pajėgumo apskaičiavimas nurodytas 26 formulėje, tačiau skaičiuojamas ir pagal 71 formulę. Operatorius siūlo nuorodas peržiūrėti ir pataisyti ir pateikti galutiniam suderinimui	1. Siūlymas priimtinas. Formulės bus atnaujintos ir nuorodos peržiūrėtos.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
105	90	1. Didžiausio MGW veikimo pajėgumo skaičiavimas pateiktas 26 formulėje, tačiau skaičiuojamas ir 74 formulėje. Operatorius siūlo nuorodas peržiūrėti ir pataisyti ir pateikti galutiniam suderinimui.	1. Siūlymas priimtinas. Formulės bus atnaujintos ir nuorodos peržiūrėtos.
108	94	1. Operatorius siūlo, kad 77 formulėje perskaičiuojant į 2 Mbit lizdus, turėtų būti dalijama iš 30, o ne iš 31, kaip naudota anksčiau kitose formulėse.	1. Siūlymas nepriimtinas. Žiūrėti 76 klausimo pirmą komentarą ir jo atsakymą.
109	95	1. Tele2 siūlo į skaičiavimus įtraukti MMS srautą.	1. Pasiūlymas priimtinas. Žiūrėti 77 klausimo 2 komentaro atsakymą.
109	96	1. Operatorius siūlo, kad 79 formulėje perskaičiuojant į 2 Mbit lizdus, turėtų būti dalijama iš 30, o ne iš 31, kaip naudota anksčiau kitose formulėse.	1. Siūlymas nepriimtinas. Žiūrėti 76 klausimo pirmą komentarą ir jo atsakymą.
116	104	1. 85 formulėje skaičiuojama Gb sujungimo pralaidumas. PCU naudojamas tik 2.5 G paketiniams duomenims aptarnauti ir nenaudojama UMTS tinkle.	1. Komentarai priimtini. UMTS srautas nebus įtraukiamas į PCU skaičiavimus.
118	106	1. Vidutiniškai baitų vienam paketui 650. Kodėl?	1. Pateikta reikšmė yra modelio prielaida. Jei nurodyta reikšmė nesutampa su esama operatoriaus praktika, prašome operatorių jau dabar pateikti konkrečias reikšmes ir argumentaciją.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
120	109	1. „Balso pašto paslaugų blokas ir tinklo abonentų registras“. 120 psl., kalbama apie HLR. Jo licenzijų/vartotojui kaina priklauso nuo turimų SW opcijų. Be to 3G egzistuoja papildomas funkcionalumas, kuris kiekvieno operatoriaus atveju bus skirtingas dėl skirtingų paslaugų, sutarčių su tiekėjais ir pan. kaip tai bus įvertinta? Antra vertus kaip bus vertinama reikalinga HLR talpa, nes turima numeracija ir vartotojų skaičius ženkliai skiriasi dėl papildomų kortelių prekybos taškuose, neaktyvių vartotojų ir pan.	1. HLR pagrindinės dalies ir papildinio kainos bus renkamos iš operatorių.
120	-	1. Kaip bus įvertintos kitos IN paslaugos, kurios teikiamos ir „post-paid“ abonentams?	1. IN paslaugos, teikiamos „post-paid“ abonentams nėra įvertinamos, nes šios paslaugos yra priskiriamos mažmenos paslaugų grupei. IN elementas modeliuojamas tik tam, kad būtų galimas „pre-paid“ abonentų skambučių iniciavimas.
121	110	1. Kodėl 90 formulėje skaičiuojant transakcijas per sekundę yra įdėtas ir SCP centro maksimalus galimas talpumas? Mūsų nuomone tinklo apkrova (šiuo atveju transakcijos) priklauso tik nuo vartojimo.	1. Komentarai priimtini. Formulė bus atnaujinta.
123	113	1. Operatorius naudoja du GPRS tinklo sietuvus (GGSN) ir du WAP sietuvus.	1. Į tai bus atsižvelgta modeliuojant individualius scenarijus atskiriems Operatoriams.
123	112	1. Funkcionalumo elementų atitikmenys. Kas tai yra ir kam naudojama, kaip atsispindės kaštų vertinime?	1. Pirmame 12 lentelės stulpelyje pateikiami HCC subkomponentai (nurodyti 4 lentelėje 25 psl.), o antrame stulpelyje pateikiami funkcionalumo elementų kiekiai (atitikmenys).

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
125	114	<p>1. Prielaidos, kad kiekvienas BTS/Node B, priklausantis atitinkamai perdavimo tinklo jungčiai, padidina duomenų srautą perdavimo tinklo jungtyje tam tikru papildomu duomenų kiekiu, bei dėl to judant tinklo perdavimo jungtimi BSC/RNC link, didėja perdavimo tinklo jungties apkrovimo lygis, ir atvirkščiai – tolstant nuo BSC/RNC, perdavimo tinklo jungties apkrovimo lygis mažėja – daryti negalima.</p>	<p>1. Komentarai priimtini. Į tai bus atsižvelgta.</p>
125	114	<p>1. Vidutinis aikštelių skaičius perdavimo tinkle užmiestyje gali siekti iki 6. Siūlome išskirti kiekvienam bazinės stoties tipui atskirai.</p> <p>2. Norime pabrėžti jog GSM ir UMTS transmisija dėl technologinių ir finansinių ypatumų yra atskira, t.y. naudojami atskiri E1 (ar kitokios technologijos) sujungimai.</p>	<p>1. Pasiūlymas nepriimtinas. Modeliuojama naudojant vidutinį (visų geografinių teritorijų) dydį. Daroma prielaida, jog vidutinis aikštelių skaičius perdavimo tinklo jungtyje yra trys.</p> <p>2. Sutinkama, kad technologijos yra skirtingos. Išskyrimas tarp technologijų neduos esminių rezultatų pasikeitimo. Modeliuojama naudojant vidutines reikšmes.</p>
128	117	<p>1. 93 formulėje yra naudojamas kintamasis P_{UMTS}, tuo tarpu paaiškinimas skirtas P_{UMTS}</p>	<p>1. Komentarai priimtini. Paaiškinamasis turi būti skirtas P_{UMTS}.</p>

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
135	120	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prašoma paaiškinti, kaip 2Mbit/s bus perskaičiuojami į kbit/s skaičiavimuose C_b – bazinė 2 Mbit/s mikrobangos talpa, kbit/s. 2. Prašoma paaiškinti N_i^{lc} leidžiamas vertes, kadangi dokumente yra formulė arba aiškus išaiškinimas. 3. Prašoma patvirtinti, kad OA yra tas pats, kas apskaičiuota pagal 27 formulę. Teigiamo atsakymo atveju, ar OA bus apskaičiuojamas per PDH įrangą, ar per 2Mbit/s jungtį? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Atsižvelgus į operatorių komentarus, bus naudojamas daugiklis 1000. 2. Kai 2 Mbit/s PDH mikrobangos - N_i^{lc} yra 1; Kai 8 Mbit/s PDH mikrobangos - N_i^{lc} yra 4; Kai 16 Mbit/s PDH mikrobangos - N_i^{lc} yra 8; Kai 32 Mbit/s PDH mikrobangos - N_i^{lc} yra 16. 3. Taip, OA dydis apskaičiuojamas remiantis 27 formule ir per PDH įrangą.
135	123	<ol style="list-style-type: none"> 1. Neaišku, kaip apskaičiuotas Nsec. Siūloma prieš priimant galutinius sprendimus paaiškinti formulę. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nsec apskaičiuojamas remiantis 98 – 101 formulėmis. Gairėse nuorodos į šias formules bus pateiktos.
135	124	<ol style="list-style-type: none"> 1. Operatorius siūlo į skaičiavimus įtraukti ir visą UMTS mazgo Bs, nes jiems irgi reikia perdavimo jungčių. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pasiūlymas priimtinas. Modeliuojant bus imamas didesnis skaičius tarp GSM ir UMTS aikštelių kiekio.
136	125	<ol style="list-style-type: none"> 1. Perdavimo tinklo talpa/pajėgumai. Kas yra kintamasis Dc – ar tai suminė talpa ar vidutinė tinklo elemento sujungimo talpa ir t.t.? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tai yra suminė talpa.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
		<p>2. Kas yra kintamasis N_{SDH}^{sec} ?</p> <p>3. Skirtųjų linijų skaičiavimai turėtų būti grindžiami bendroju skirtųjų linijų kainodaros modeliu.</p> <p>4. MRP siūlo du alternatyvius produktus sukurti bazinį tinklą, vadinamus „SDH mikrobangomis“ ir „skirtosiomis linijomis“. MRP juos įvardija kaip dvi technologijas, kas visiškai neteisinga. SDH mikrobangos – tai speciali technologija, o skirtosios linijos byloja apie sutartinius santykius. Skirtoji linija paprastai yra SDH ir galbūt gali būti radijo banga bent jau iš dalies, tačiau paprastai tai yra kabeliu ir variu grindžiama technologija.</p> <p>5. Skyriuje „Pagrindinis perdavimo tinklas“ daroma prielaida, kad 2 Mbit jungtis yra tinkama talpa tokios rūšies perdavimams. Tačiau, nėra jungčių talpos optimizavimo. Tai yra prielaida, paneigianti, kad yra magistralinio lizdo efektyvumas.</p> <p>6. Neaišku, kas yra „vienetas“ ir kam jis naudojamas.</p> <p>7. Kaip apskaičiuojamas 105-oje formulėje naudojamas kintamasis α_{BSC}?</p>	<p>2. Tai yra SDH mikrobangų skaičius, reikalingas patenkinti paslaugų srautą tarp vienos BSC-MSC jungties.</p> <p>3. Pasiūlymas iš dalies priimtinas. Modeliuojant skirtąsias linijas bus atsižvelgta į tiekėjų skirtųjų linijų skirstymą (prieigos ir pagrindines linijas). Operatoriai turi pateikti svartinį skirtųjų linijų kainų vidurkį.</p> <p>4. Komentarai priimtini. SDH mikrobangos – tai speciali technologija, o skirtosios linijos byloja apie sutartinius santykius. Gairėse bus atlikti atnaujinimai.</p> <p>5. Neteisingai suprasta. 104 formulėje „2 Mbit/s“ nėra perdavimo jungties tipas. Tai yra talpos matavimo atskaitos parametras, reikalingas SDH mikrobangų kiekio nustatymui.</p> <p>6. Pastaba nėra aiški. Reikalingas patikslinimas.</p> <p>7. Tai yra modeliavimo prielaida. Gairėse 127 klausiamą Operatorių, ar sutinka, jog α_{BSC} perdavimo tinklo jungtyje yra du?</p>
137	126	<p>1. Jei NBR apskaičiuojama iš D_c, kas buvo talpa, kuri turėtų būti padengta radijo bangomis, kodėl reikia parametro P_m?</p>	<p>1. Į pastabas atsižvelgta. Formulė bus atnaujinta.</p>
138	127	<p>1. Operatorius siūlo, kad visi BSC būtų sujungti su 2 MSC.</p>	<p>1. Pasiūlymas priimtinas.</p>

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
139	129	1. Problema yra ta, kad viskas, ko reikia, yra skirtingų ilgių atskyrimas – skirtosios linijos prieigos linijų ilgių ir pagrindinių linijų ilgių.	1. Žiūrėti 125 klausimo trečio komentaro atsakymą.
141	130	1. Lietuvos atveju turėtų būti naudojamas dalinis mazgų išdėstymo principas. Iš trijų operatorių surenkama informacija apie tai, kur yra MSC mazgai, o po to apibrėžti šešiakampio sritis, kurias apima kiekvienas iš tų mazgų.	1. Pasiūlymas nepriimtinas. Remiamasi BU-LRAIC metodologija, tinklo elementų kiekiai bus apskaičiuojami modeliuojant efektyvų operatorių, veikiančių konkurencingoje rinkoje. Operatorių faktiniai duomenys yra neaktualūs, kadangi modeliuojamas MSC skaičius gali keistis nuo modeliavimo prielaidų.
145	135	1. Pati formulė yra teisinga, lieka tik klausimas kaip surinkti P_{S-A} skaičių. Operatorius siūlo, P_{S-A} duomenis surinkti iš operatorių ir naudoti didžiausias vertes.	1. Trečioje klausimų lentelėje (179 psl.) operatoriams užduodamas klausimas dėl papildomų aikštelių kiekio.
145	136	1. Pati formulė yra teisinga, lieka tik klausimas kaip surinkti P_{S-A} skaičių. Operatorius siūlo, P_{S-A} duomenis surinkti iš operatorių ir naudoti didžiausias vertes.	1. Trečioje klausimų lentelėje (179 psl.) operatoriams užduodamas klausimas dėl papildomų aikštelių kiekio.
148	137	1. 116 formulėje nėra paaiškinta, kaip bus nustatomas naudingas ilgalaikio turto naudojimo laikotarpis? 2. Kaip nustatomas index (metinis kainų pasikeitimas)?	1. Duomenys bus renkami iš Operatorių. 2. Duomenys bus renkami iš Operatorių.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
159	138	<ol style="list-style-type: none"> Į paslaugos sąnaudoms apskaičiuoti paimtą kiekį turėtų būti įtraukti tik įvykę skambučiai. Ką reiškia „svertinis paslaugų kiekis, perskaičiuotas į ekvivalentą, išreikštą minutėmis“? Ką reiškia „metinis srautas, kuris atitenka konkrečiam tinklo komponentui“? Apskaičiuojant paslaugų sąnaudas, turėtų būti įtraukiamas paslaugų kiekis, gaunamas panaudojant tinklo elementą, o ne kiekis, atitinkantis tinklo komponentui. Siūloma lentelėje ir 138 klausime pateiktą kiekio apibrėžimą pakeisti taip: pagamintos apmokestintos paslaugos kiekis, gautas panaudojant atitinkamą tinklo elementą. Siūloma teisingus kiekio apibrėžimus įtraukti į 16 lentelės 2 stulpelį. 	<ol style="list-style-type: none"> Konsultacijai pateiktame Gairių dokumente šis principas jau yra realizuotas. 119 formulės parametro <i>Kiekis</i> apibrėžimas bus patikslintas. Paslaugų srautas, įvertintas maršrutizavimo koeficientais ir perskaičiuotas į vieningą kiekio matavimo vienetą – minutes. Metinis paslaugų srauto kiekis, tenkantis kiekvienam tinklo komponentui atskirai. Pasiūlymas nepriimtinas. Tinklo elementai ir jų sąnaudos Gairėse yra paskirstomi į Tinklo komponentus. Atitinkamai paslaugų srautas priskiriamas Tinko komponentams. Pasiūlymas iš dalies priimtinas. Žiūrėti šio klausimo pirmo ir ketvirto komentaro atsakymus. Kaip ir minėta pirmo komentaro atsakyme, parametro <i>Kiekis</i> apibrėžimas bus patikslintas ir į kiekį bus įtraukti tik įvykę skambučiai, o 16 lentelės antro stulpelio apibrėžimai liks nepakitę.
143	-	<ol style="list-style-type: none"> Papildomų aikštelių kiekis dėl transmisijos lygus 0. Tikrai BSC sumontavimo vietose kai kur yra papildomos aikštelės (jei nesutampa BSC ir BTS dislokavimo vietos). Ar bus tai galima įvertinti? 	<ol style="list-style-type: none"> Taip, trečioje klausimų lentelėje (179 psl.) operatoriams užduodamas klausimas dėl papildomų aikštelių kiekio.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
163	140	<ol style="list-style-type: none"> 17 lentelė turi būti iš esmės perdaryta 5 ir 17 lentelių struktūra turi būti tokia pat (tokie pat eilučių ir stulpelių pavadinimai), o 17 lentelėje turi būti panaudoti 5 lentelėje pateikiami maršrutizavimo koeficientai kaip pradiniai duomenys. Maršrutizavimo koeficientų, paslaugų panaudojimo koeficientų, paslaugų hierarchijos ir padidėjimų ryšys turi būti paaiškintas ir pateiktas MRP. 5 lentelėje pateikiami maršrutizavimo koeficientai turi būti pagal operatoriaus pasiūlymus (žiūrėti atsakymą į 11 klausimą) 	<ol style="list-style-type: none"> Pasiūlymas iš dalies priimtinas. Žiūrėti į žemiau pateiktus atsakymus. Dėl 5 ir 17 lentelių struktūrų suvienodinimo žiūrėti 11 klausimo antro komentaro atsakymą. Pasiūlymas priimtinas. Žiūrėti 11 klausimo pirmo komentaro atsakymą.
166	142	<ol style="list-style-type: none"> Viena svarbiausių proceso dalių yra nenutrūkstamas (visų iš eilės) įrengimų testavimas. Tai turėtų būti įtraukta į D val. dalį. 	<ol style="list-style-type: none"> Pasiūlymas nepriimtinas. Šio tipo POI periodinės sąnaudos įtraukiamos kaip priedai bendrosioms sąnaudoms padengti.
167	143	<ol style="list-style-type: none"> Siūloma, kad prie valandos sąnaudų galbūt reiktų pridėti naudotų įrengimų sąnaudas. Siūloma, kad apskaičiuojant POI, reiktų įtraukti atsiradusias vienkartinės licencijos įsigijimo (pvz., apskaitos sistemos licencijos) sąnaudas. 	<ol style="list-style-type: none"> Konsultacijai pateiktame Gairių dokumente šis principas jau yra realizuotas. Naudotų įrengimų sąnaudos yra įtraukiamos į vidutinės valandos sąnaudas formulėje Nr. 121. Konsultacijai pateiktame Gairių dokumente šis principas jau yra realizuotas. Vienkartinės licencijos įsigijimo sąnaudos yra įtrauktos į priedus bendrosioms sąnaudoms padengti. Remiamasi principais, išvardintais skyriuje 8. <i>Tinklo vertės nustatymas</i>.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
-	-	1. Iki 10-20 svarbiausių stočių turi perdavimo tinklo rezervavimą kitu keliu. Ar tai bus įvertinta metodikoje?	1. Taip, žiediniame BTS-BSC tinkle įvertinamos PDH linijos su rezervacija. Skirtųjų linijų rezervaciją / apsaugą atlieka trečiosios šalys, iš kurių nuomojamos šios linijos, t.y. apsauga įtraukiama į nuomojamų skirtųjų linijų kainą.
-	-	1. Ar metodika galės įvertinti Operatoriaus tinklo ypatumus, kai dauguma BSC yra sumontuoti skirtinguose regionuose, o su MSC sujungti nuomojamu ar nuosavu optiniu SDH tinklu?	1. Metodikoje daroma prielaida, kad skirtosios linijos yra nuomojamos. Jei operatorius turi dalį nuosavų, jo sąnaudos bus aproksimuojamos su nuomojama dalimi.
-	-	1. Operatoriai pažymi, jog lietuviška ir angliška dokumento versijos skiriasi.	1. Lietuviška ir angliška dokumento versijos bus suvienodintos.
-	-	1. Operatoriai prie bendrųjų pastabų pateikė pastabą apie tai, kad modelis turi apimti tik balso paslaugas.	1. Konkurso sąlygose kurti BU-LRAIC modelį jau buvo nurodyta, jog turės būti skaičiuojamos ne tik balso, bet ir SMS, duomenų perdavimo (pagal įvairias technologijas) paslaugų sąnaudos. Esant dabartinei situacijai rinkoje, tinklas nebus kuriamas tik balso (juo labiau skambučių užbaigimo) paslaugoms teikti. Pastebėtina tai, jog Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba nereguliuoja nei SMS, nei MMS, nei duomenų perdavimo paslaugų kainų ir atsižvelgiant į Europos Komisijos rekomendacijas dėl <i>ex-ante</i> reguliavimo, reguliuojamų rinkų sąrašas trumpėja. Papildomų nereguliuojamų paslaugų įtraukimas į modelį dar neįrodo, jog dabar nereguliuojamos paslaugos bus reguliuojamos.

Gairių puslapis	Gairių klausimas	Rinkos dalyvių pasiūlymai ir komentarai	Atsakymai į pasiūlymus ir komentarus
-	-	1. Manome, kad keičiantis rinkos situacijai kuriamas modelis turi būti periodiškai atnaujinimas ir peržiūrimas. Manome, kad tikslinga būtų modelį peržiūrėti bei patikslinti skaičiavimus kas 2 (du) metus, kad būtų įvertinta besikeičianti rinkos situacija.	1. Modelį galima koreguoti įvesties duomenimis, todėl sąnaudas galima apskaičiuoti ir kas du metus. Atsižvelgiant į tai, jog skambučių užbaigimo paslaugų kainos nekito nuo 2001-2002 m., o Europos Sąjungos valstybėse narėse veikiančių operatorių taikomos skambučių užbaigimo paslaugų kainos mažėja, net ir periodinis modelio peržiūrėjimas ir gauti rezultatai neturi nukrypti nuo bendros tendencijos Europos Sąjungos valstybėse narėse.
-	-	1. Operatoriai prie bendrų pastabų siūlo, kad modelis įvertintų mažmeninės veiklos poveikį didmeniniai veiklai ir taip pat siūlo dalį mažmeninės veiklos sąnaudų įtraukti į didmeninių paslaugų sąnaudas.	1. Pasiūlymas nepriimtinas. Mažmeninės veiklos sąnaudos negali būti įtrauktos į didmeninės veiklos sąnaudas arba atvirkščiai, nes tokiu būdu vienos paslaugos bus subsidijuojamos kitomis ir tai neigiamai veiks konkurenciją rinkoje.
-	-	1. Operatorius teigia, kad kai kurių paslaugų teikimo kaštų skaičiavimas yra šiuo metu nereikalingas ir siūlo kurti modelį, kuris galėtų tiksliai ir teisingai įvertinti skambučio užbaigimo kaštus.	3. Konkurso sąlygose kurti BU-LRAIC modelį jau buvo nurodyta, jog turės būti skaičiuojamos ne tik balso, bet ir SMS, duomenų perdavimo (pagal įvairias technologijas) paslaugų sąnaudos. Gauti rezultatai bus naudojami tik skambučio užbaigimo paslaugų kainų reguliavime. Efektyvus bendradarbiavimas tarp projekto šalių leis tiksliai ir teisingai įvertinti skambučio užbaigimo sąnaudas.
-	-	1. Turėtų būti apibrėžta, kas yra laikoma SIM kortele (aktyvuota, aktyvi, pagaminta, kliento įsigyta ar pan.?)	1. Pataisymas Gairėse. Sąvoka „SIM kortelė“ turi būti pakeista į sąvoką „vartotojai“. „Vartotojo“ sąvoka turi būti suprantama kaip aktyvus abonentas, kurio apibrėžimas yra pateiktas Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų apraše (Žin., 2005, Nr. 49-1641; 2006, Nr. 131-4976; 2007, Nr.43-1670)

* Komentarai buvo pateikti UAB „Bitė Lietuva“ 2008 m. rugpjūčio 7 d. rašte Nr. 5050-17, UAB „Omnitel“ 2008 m. rugpjūčio 8 d. rašte Nr. 2300-1672 ir UAB „Tele 2“ 2008 m. rugpjūčio 8 d. rašte Nr. ER-RJ-IR-3324.